

Metodstöd i implementering ger resultat

Programmet ”Metodstöd i implementering”, som erbjuds regelbundet av Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES), kan vara en effektiv hjälp i förändringsarbete. Det visar en utvärdering som genomförts av Karolinska Institutet och enheten för implementering och utvärdering vid CES.

Bakgrund

Chefer och professionella inom hälso- och sjukvård samt socialt arbete behöver ofta implementera evidensbaserade metoder, till exempel nya riktlinjer och vårdprogram. Trots detta saknar dessa personer ofta möjlighet till kompetensutveckling inom området. De fåtal kurser som ges är för enskilda individer, även fast implementering i klinisk vardag är ett lagarbete. Därför utvecklade enheten för implementering och utvärdering vid CES programmet *Metodstöd i implementering*, för att öka färdigheter i implementering just för arbetsgrupper. Det här faktabladet presenterar resultatet från en utvärdering av *Metodstöd i implementering*, genomförd av Karolinska Institutet och CES.

Kort om utvärderingsmetoden

I utvärderingen användes en longitudinell design med fyra interventionsgrupper. Sammanlagt deltog 159 personer från 35 arbetsgrupper, som arbetade i kommunala eller landstingsverksamheter och som genomfört *Metodstöd i implementering*. Datainsamlingen bestod av enkäter (före, under och efter deltagandet i programmet) samt intervjuer med ett urval av deltagarna. Karolinska Institutet ansvarade för utvärderingen (Mosson et al 2019).

Resultat

Deltagarna var överlag mycket nöjda med programmet *Metodstöd i implementering*. På en skala 1–10, varierade medelvärdet för de fyra grupperna från 7,9 till 8,1 för skattningar av kvaliteten, och från 7,8 till 8,3 för relevans i praktiskt arbete. I alla grupper ökade den självskattade kunskapen och färdigheterna om implementering från mätningen som gjordes före deltagandet jämfört med efter deltagandet i *Metodstöd i implementering* (medelvärde grupp 1: 7,4–8,5, grupp 2: 7,6–8,3, grupp 3: 5,4–7,8

och grupp 4: 5,8–8,1). De kvalitativa resultaten visade att de flesta deltagarna i praktiken hade applicerat det de lärt sig under programmet på sin arbetsplats – dock inte nödvändigtvis alla delar av den systematiska processen som är grunden i *Metodstöd i implementering*. Resultaten visade också förändringar inte bara hos de individer som deltagit, utan även i de deltagande verksamheterna. Exempelvis ökade skattningar av implementeringsklimatet på arbetsplatser efter deltagandet i programmet (från 3,8 till 4,3).

Slutsatser

Programmet *Metodstöd i implementering* var uppskattad och hade positiv inverkan på deltagarnas kompetens och färdigheter i implementering. Majoriteten av deltagare använde verktygen som de lärt sig i sina fortsatta implementeringsarbeten – vilket är en förutsättning för förbättringar. Positiva effekter kunde också ses på en mer generell nivå på arbetsplatserna deltagare kom från, och alltså inte enbart hos de individer som deltog i *Metodstöd i implementering*.

Däremot var överföringen av kunskap och färdigheter från *Metodstöd i implementering* till praktisk vardag, så kallad ”transfer of training”, ändå en utmaning. Forskning om ”transfer of training” lyfter fram att även miljön där den nya kunskapen ska appliceras (t ex om det finns möjligheter att prova nya arbetssätt eller stöd till implementering) och de individuella deltagarna (t ex deras motivation) har stor betydelse för utfallet.

Sammanfattningsvis kan programmet *Metodstöd i implementering* vara ett effektivt sätt att förbättra arbetsplatsens kapacitet att införa nya arbetssätt. Vilka utfall som uppnås beror dock inte enbart på innehållet i själva utbildningen utan även på de förutsättningar som finns på arbetsplatsen och på deltagarnas fortsatta engagemang.

Metodstöd i implementering omfattar:

➤ Evidensbaserad kunskap om implementering

Föreläsningar om implementeringsforskning varvas med deltagarnas teamarbete.

➤ Kollegialt stöd

Utbildningen ges till arbetsgrupper på tre till fyra personer som arbetar tillsammans, inte till enskilda individer.

➤ Samarbete chef och medarbetare

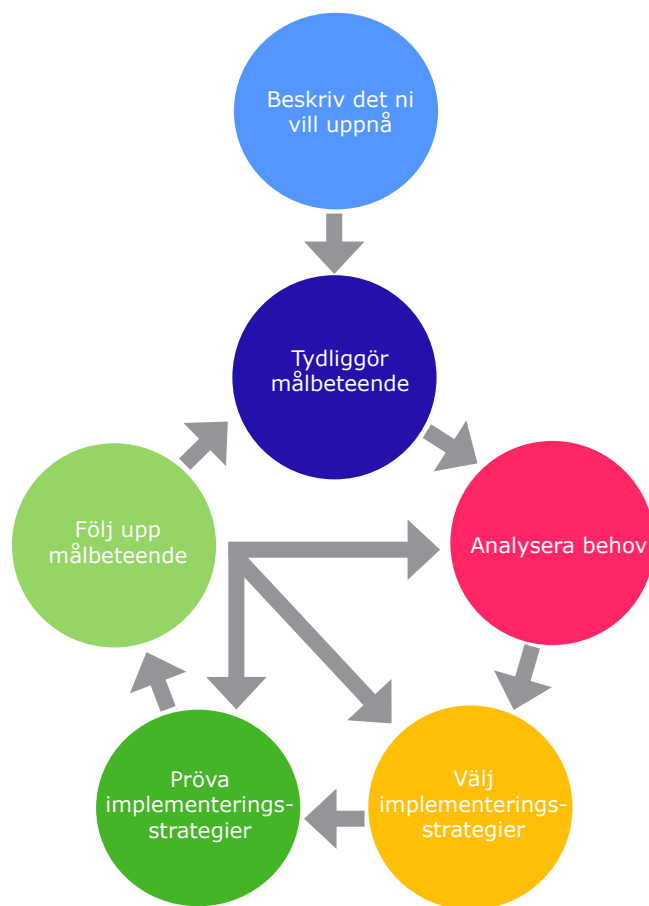
Chefen ingår alltid i arbetsgruppen eftersom hen har mandat att fatta beslut som underlättar implementeringen.

➤ Förankring på arbetsplatsen

Mellan utbildningstillfällena förankrar arbetsgrupperna sin planering hos övriga kollegor på arbetsplatsen och arbetar praktiskt med implementeringen.

➤ Återkoppling på prestation

Deltagarna får kontinuerlig återkoppling på sin planering från kursledare och andra deltagare.

Figur 1. Den systematiska processen som är grunden i *Metodstöd i implementering*. Modifierad från Michie et al (2014) *The behaviour change wheel, a guide to designing interventions*.

Referens

Mosson, R., Augustsson, H., Bäck, A., Åhström, M., von Thiele Schwarz, U., Richter, A., Gunnarsson, M, Hasson, H. (2019). Building implementation capacity (BIC): a longitudinal mixed methods evaluation of a team intervention. *BMC Health Serv Res*, 19(1), 287